№ 23

# GAZETA PORANNA.

WARSZAWA.

Wtorek dnia 26 Stycznia 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranną przy któréj wychodzi, kosztuje na mies. zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor główny w Star. Teatrze Nr. 1790

Petersburg d. 3 (15) *stycz.* Z Najwyższego N. Pana rozkazu, zakommunikowanego przez Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego Zarządzającemu Ministerstwem Sprawiedliwości, w Grudniu r. z., w skutek przedstawienia JO. Księcia Namiestnika Królestwa, podniesieni zostali: Członek i Sekretarz uczony Rady Lekarskiéj Królestwa, Doktor Medycyny Wiktor Kochański, do stopnia Radcy Dworu, z policzeniem mu starszeństwa w tym stopniu od daty 2 Października 1833 r.; pełniący obowiązki Sekretarza w Dyrekcyi Banku Polskiego, urzędnik 10ej klassy Puchalski, do następnego stopnia, ze starszeństwem od daty wysłużenia w dotychczasowym, przepisanego terminu; Tłumacz języka Rossyjskiego przy Rządzie Gubernialnym Płockim, dymissyonowany Podporucznik Markiewicz, na Sekretarza Kollegialnego, z starszeństwem od daty upłynienia terminu, oznaczonego prawem do wysłużenia w stopniu Gubernialnego Sekretarza, i Tłumacz przy Rządzie Gubernialnym Kaliskim, Kancelista Józef Węgliński, na Kollegialnego Regestratora, z starszeństwem od czasu wysłużenia 6-letniego terminu w stopniu Kancellisty, to jest od d. 14 kwietnia 1833 roku.

Gazeta Senacka ogłosiła następny Ukaz N. Cesarza, dany d. 5 Wrześ. 1840 r. Towarzyszowi Ministra Skarbu.

„Dla zapełnienia w Kassie Państwa summ zapasnych, użytych w ciągu wielu lat na różne przedmioty, uznawszy potrzebę otworzenia czteroprocentowéj pożyczki do dwudziestu pięciu milionów rubli srebrem, Rozkazujemy Wam tak postąpić:

I. Pożyczkę tę zapisać w księdze Długów Państwa pod tytułem czteroprocentowéj pożyczki. Bilety Kommissyi Umorzenia Długów Państwa na tę pożyczkę mają być po pięćset rubli srebrem. Bilety te dzielą się na tysiąc seryj, w każdéj po pięćdziesiąt biletów.—Bilety te będą przynosiły po cztery od sta na rok, począwszy od 1go Sierpnia b. r.—Procenta będą wypłacane w Petersburgu, w Kommissyi Umorzenia Długów, za każde ubiegłe półrocze, w dniach 1 do 15 Lutego i 1 do 15 Sierpnia.

II. Dla umorzenia biletów przeznacza się osobny, niezależny od innych pożyczek kapitał umorzenia, wynoszący dwa i pół procenta od nominalnego kapitału téj pożyczki. Kapitał ten, nie przydając jednak do niego procentów, jakieby mogły należeć od wypłaconych biletów, ma być używany na spłacenie biletów w wylosowanych szeregach, płacąc za każdy wylosowany bilet pięćset rubli srebrnych. Wypłata taka zacznie się od 1845 r.; lecz zastrzega się, iż w razie, gdyby się okazało potrzebném i dogodném, umorzenie téj pożyczki podług wskazanych wyżéj zasad, może zacząć się i przed rokiem 1845.

III. Uskutecznienie téj pożyczki, w miarę jak będzie dogodnie i podług dać się mających przez Was instrukcyj, polecić bankierom Naszym w Amsterdamie Hope i spółce, którzy

Nam nieraz usłużyli w podobnych operacyach. Bankierowie ci mają wydawać pomienione wyżéj bilety Kommissyi Umorzenia Długów Państwa, osobom, które przystąpią do téj pożyczki, zapisując ich nazwiska, i to poruczyć Naszemu Jeneralnemu Konsulowi w Amsterdamie.«

---

Londyn 12 *stycznia*. Dzienniki tutejsze donoszą, że Mehmed Ali ostatnią indyjską pocztę przy przechodzie jéj przez Egipt, na drodze z Suez do Alexandryi, pod własną wziął opiekę, dając oddział jazdy dla bezpiecznego jéj przeprowadzenia; biegała bowiem pogłoska, że bandy napadających Beduinów po pustyni przeciągały. Wprawdzie za taką zasłoną żądano od każdego podróżnika 3 funt. sterl.; mniemają jednak, że to się działo bez wiedzy i woli Baszy, który bez wątpienia urzędnika, takie popełniającego nadużycia, do odpowiedzialności pociągnie. Nadto uważają tu, iż poczta na odbycie 300 mil angielskich drogi długiego zbyt czasu, bo sześciu dni potrzebowała

Zwycięztwa oręża angielskiego niemogły w lepszą porę przyjść w pomoc ministeryum Melborna, jak przed tak blizkiém otwarciem parlamentu. Nadadzą one jego rządom, (w ostatnich czasach na przychylnéj opinii wiele tracącym,) jakby można wnosić z wypadku niektórych wyborów parlamentowych, przynajmniéj z początku obrad nową postać, i z trudnością przyjdzie torysom, przy rozprawach o adressie, wynaleźć istotny powód opozycyi.

*Standart* donosi, że baron Mounier miał posłuchanie u Króla Francuzów, i złożył Jego Król. Mości zapewnienie Rządu angielskiego, który gotów jest uczynić zadosyć wszelkim słusznym warunkom przywrócenia takich z Francyą stosunków, jakie przed traktatem z d. 15 lipca miały miejsce. Gabinet francuzki zatrudnia się ułożeniem odpowiedzi, która ma się odznaczać duchem pojednania.

W Norwich miało także miejsce zgromadzenie chartystów w dzień nowego roku, celem którego była petycya na korzyść Frosta i jego towarzyszy. Członek torysowski izby niższéj, Pan Lidell, do którego udali się chartysci z Nord-Durham, aby téjże treści ich prośbę mógł popiérać, oświadczył im publicznie, że się do tego mięszać nie chce. Lord Melbourne zaprosił liczne towarzystwo parow aby w d. 25 b. m. to jest w wigilią otwarcia parlamentu, przybyli na obiad do jego urzędowego mieszkania w Downing-Street.

Ma nastąpić nowa organizacya armii; mówią, iż 6 Jenerał poruczników, a 11 Jenerał Majorów zostanie uwolnionych. Hrabia Cardignan miał niedawno rozmowę z Księciem Albertem i jak głoszą, podziękował za podpułkownikowstwo w 11 pułku huzarów.

*Times* pisze, iż niedawno zgubiono ważną paczkę listów, do Króla Belgickiego wysłanych, jako też skrzynkę z kosztownémi klejnotami, jednak to oboje znalazł jakiś służący i zaniósł natychmiast do zamku Windsor, gdzie właścicielkę tych przedmiotów, Księżnę Kent, w największym znalazł smutku.

*Gazeta dworu* zawiéra urzędową wiadomość o rozkazie tureckiego rządu, dotyczącym zniesienia blokady Syryjskiego wybrzeża.

Wiadomość z Lizbony o zagajeniu kortezów mową od tronu, mianą przez Królowę, żadnego tu wpływu na kurs papiérów portugalskich nie wywarła.

Niedawno wspomniany wielki sér, który tu w podarunku Królowéj przysłano, zrobiony jest z mléka 750 krów; o koło utworzenia go pracowało 100 dziewcząt, ma w przecięciu 3 stopy i cal jeden, wysokość stosowna. Z wierzchu pomiędzy wieńcami jest wyrobiony herb Królowéj.

Paryż d. 14 *stycznia*. Wczoraj wieczór licznie zgromadzili się parowie do pana Decazes. Wiele mówiono o obwarowaniu Paryża; parowie zdają się zupełnie być zdecydowani odrzucić projekt, skoroby go izba deputowanych przyjęła.

Chrzest Hrabiego Paryża odbyć się ma dnia 1 maja. Zawiadomiono o tém ciało dyplomatyczne.

Jenerał Bugeaud zamierzył zreorganizować rodzaj rządu francuzkich posiadłości w Afryce; ma być ustanowioną rada kolonialna, któréj celem będzie kierunek rządu.

Dziennik Droit donosi o nowém aresztowaniu w cyrkule Montorgeuil, które ma związek z zamachem Darmesa. Kommissya instrukcyjna zaczyna wierzyć, że Darmes nie jest bez wspólwinnych.

Według wiadomości z Madrytu do d. 6 wszystko tam było spokojnie.

Giełda 14 *stycz.* Dziś mówiono wiele o pożyczkach, względem których rząd francuzki wkrótce negocyować zacznie. W skutku tego licznie nastręczano się z rentami francuzkiemi.

Bruksella 15 *stycznia.* Izba reprezentantów ciągle naradza się względem jak największéj oszczędności w budżecie i zdaje się, że nawet za daleko zaszła. Chciała ona ująć ministrowi spraw wewnętrznych 1750 frank. z 20,000 frank. rocznéj jego płacy, przez co zmusiła go do przedstawienia izbie, że niesłusznem byłoby zmniejszenie dochodów jego, jako liczną obarczonego familią, témbardziéj, że poprzednik jego, będąc bezżennym, taką pobierał płacę.

Z powodu odwilży, rzeki złożysk swoich powystępowały i niezmierną przestrzeń kraju zalały. Okolice Brukselli zdają się po wielkiém pływać jeziorze, a woda téj prawie co w lutym 1839 r. w czasie wielkich wylewów, dochodzi wysokości.

Hamburg 19 *stycznia.* Od niejakiego czasu wiele szanownych osób utworzyło tu towarzystwo, celem którego jest usilne staranie w zapobieżeniu nadzwyczaj w roboczéj klassie ludu rozszerzonemu użyciu mocnych napojów. Na czele tego stowarzyszenia stoi kilku przezacnych senatorów i szanownych kupców. Publiczne ogłoszenie w tutejszych tygodniowych wiadomosciach doniosło, iż zgromadzenie to już się uorganizowało i że rozpoczynając czynności swoje, każdego do roboczéj klassy należącego, wzywa, aby przystąpił do towarzystwa.

Monachium 14 *stycznia.* Dziś zmarł tu Dr. Ignacy Döllinger, Król.-Bawarski Radca dworu i Starszy radca lekarski, profesor anatomii i fizyologii, Senior wydziału lekarskiego, zwyczajny członek akademii umiejętności. Z nim zstępuje do grobu najdoskonalszy nauczyciel i główna ozdoba uniwersytetu naszego. Niespodziana jego śmierć na współtowarzyszach, akademickiéj młodzieży i wszystkich, którzy znali tego męża pełnego zasług, sprawiła głębokie i bolesne wrażenie. Döllinger od pół wieku nauczał w Bambergu, Würzburgu i od 1823 r. w Monachium. Uczniowie jego po całéj kuli ziemskiéj są rozproszeni.

Wiedeń d. 16 *stycz.* Karnawał nie tak wesoło jak zwykle tu rozpoczęto. W wielkim świecie mało sobie przyobiecują zabaw, gdyż wiele dostojnych rodzin za granicą, we Włoszech i Francyi, zimę przepędza. Bal dany w dniu Sgo Sylwestra, według starego stylu, u Ambassadora rossyjskiego, na którym Księżna Kanclerzowa czyniła honory, licznie był przez szlachtę naszą nawiedzony i zaszczycony obecnością Arcy-Księcia Stefana. Poseł sardyński, Hrabia Sambui, który niedawno jeszcze nosił żałobę, zeszłego czwartku otworzył salony swoje.

Z Kroacyi donoszą o wielkich zniszczeniach, które nastąpiły z powodu topnienia śniegów, dla zmiany temperatury, oraz z przyczyny wezbrania rzek. Lody na Dunaju jeszcze do dnia wczorajszego stały. W Peszcie obawiają się także wylewów.

Peszt 9 *stycznia.* W wielu miejscach kraju naszego odbywa się teraz zaciąg wojskowy, według nowych ustaw rządu. Tu i owdzie nowość ta była przyczyną oporu, wielu bowiem z gminu, nowego systemu rekrutowania (przez losy) zrozumieć nie mogło. W samym nawet Peszcie mieszkańcy starali się o uwolnienie synów swoich od służby wojskowéj, lecz rozstrzygnienie wysokich urzędów zniosło wszelkie te wątpliwości i rzecz w należnym się odbywa porządku.

Ta ostatnia bardzo trafna uwaga dowodzi szczęścia miasta naszego, w przeciwnym bowiem razie może większa część tutejszych pa-

łaców i wysokich domów byłaby wywróconą. Tak gwałtowne wichry nie są nadzwyczajnémi we Włoszech a każde nadmorskie miasto, obawia się podobnego zjawiska, którego skutkiem są tego rodzaju wypadki.

Lizbona 3 *stycznia*, — Gazeta *Diario di Governo* z 16 b. m. znowu umieściła amnestyą, dotyczącą osób mających udział w ostatnich rozruchach w Lizbonie, Castello Branco i Portalegre. Oficerowie jedynie są z pod niéj wyłączeni, lecz niepowinni wątpić, iż i dla nich przyjdzie ułaskawienie. Najbardziéj zadziwiającą jest, że amnestya ta ogłoszoną została w téj właśnie chwili, kiedy kluby, do których amnestyonowani należeli, w kraju sąsiednim nowe przeciw Portugalii knuły spiski, lub tez do zaburzenia jéj dopomagały. Należało mniemać, iż teraz właśnie ludzie ci uwięzionymi zostaną, gdy przeciwnie wolno ich puszczają. Zdumiewająca cierpliwość portugalskiego narodu pochodzi z wielkiego osłabienia, tego-to owocu rewolucyi; lecz każda cierpliwość ma swoje granice, a ten niepolityczny akt ułaskawienia, bliższemi je może czyni, aniżeli się tego spodziewać można.

Książę Terceira jutro ze sztabem swoim i Vice-hrabią de Serra Pilar uda się na parostatku do Porto. Resztki niespokojnego 6 pułku piechoty, który, jak wiadomo, w sierpniu zrobił powstanie w Castéllo Branco, przybyły tu z Santarem d. 2 stycznia. Skoro ten pułk nanowo uorganizowanym zostanie, wyruszy znowu do Porto.

Zeszłéj środy spalono tu na 361,731,040 wartości papiérów rządowych, wyszłych z obiegu.

Okoliczność, że Królowa przy otwarciu izb, nie przy zwyczajnéj świcie, lecz w orszaku jednego szwadronu 2 pułku ułanów, okazała się, uważaną jest przez dzienniki oppozycyjne, jako brak powagi i poszanowania zwyczajów narodu.

Konstantynopol d. 30 *grud.* Według gazet francuzkich Ibrahim ma się najokropniéj obchodzić w Damaszku. Wymordowano z jego rozkazu wielką liczbę zamożnych mieszkańców. Niektórzy z jego żołnierzy objawili nieukontentowanie z powodu złego ich żywienia; Ibrahim dał im dymmissyą, poczém 400 razem, w wielkim zamknąwszy domu, w powietrze wysadził.

Nowy-York 19 *grudnia*. *Kuryer Stanów Zjednoczonych* donosi, iż jadący z *Bangor* do *Boston* przywiózł wiadomość, że pułk angielski z *Quebeck* opanował pogranicze, o które się spór wiedzie. Gubernator Mainy odebrał od Gubernatora Nowego Brunświku urzędowe o tym czynie zawiadomienie. Wieść ta niepokoiła wielu; dla innych zaś stanowiła przedmiot śmiechu. Pomieniony dziennik dodaje, że i on to ostatnie podziela zdanie, gdyż niepodobna, aby Anglia mieczem chciała tę kwestyą rozwiązać, w ostatnim razie sądzić należy, że poruszenie wojska angielskiego ograniczyło się na przemarszu ku zachodowi.

Rzym 7 *stycz.* Od trzech dni trwa tu ciągle gwałtowny deszcz. Tyber wystąpił z brzegów, a żydowska część miasta oraz i inne dolne place i ulice są zupełnie w wodzie. Przedewszystkiém naturalną tego przyczyną są wiatry, które odpływ wody do morza w Ostia i Fiumicino tamują. Takie powietrze stanowi epokę w tutejszéj meteorologii. W nocy z 4 na 5 dął tak gwałtowny wicher, iż obawiano się, aby dachów nie pozrywał. Na jednym domu istotnie dach zerwanym został. Godne podziwienia zjawisko dostrzeżono z tutejszego obserwatoryum w Collegio romano, o którem dziennik tutejszy tak pisze: Straszliwy wicher, z długim i mocnym świstem, miał tu miejsce zeszłéj nocy o godzinie 9 minucie 25, według włoskiéj rachuby (około 2½, popółnocy). Był on tak gwałtownym, iż wprawił w poruszenie wielki dzwon na wieży kollegium rzymskiego (3600 funtów ważący,) oraz zerwał ruchomy dach na obserwatoryum. Mimo tego na najwyższym punkcie tegoż obserwatoryum zupełna panowała spokojność, z czego wnosić należy, że rzeczone zjawisko wypadło nie w większéj jak 100 stóp wysokości nad powierzchnią morza.